

Predikan

Nyårsbönen 2017

Pär-Magnus Möller

Så står vi till randen inför ett nytt år... igen... det går fort. Och det går långsamt. Det händer en del på 365 dagar och ibland är det svårt att hänga med. Trump har blivit president i USA, Sverige har fått 10 miljoner invånare, Brexit är beslutat, hungersnöd i Sydsudan och Somalia, Terrorattacken på Drottninggatan i Stockholm, IS har succesivt tappat makten och Irak har sagt att de är fritt från den terrororganisationen, kriget i Syrien har rullat vidare, Nordkorea hotar världsfreden påhejad av USAs president, världens största hackerattack har genomförts, vi har fått nya mynt och vi har hunnit med en IT-skandal, Anders Arborelius har blivit kardinal, #Metoo har skakat om västvärldens något, Finland har firat 100 år av självständighet, Mariakyrkan har fyllt 40 år, Gummifabriken har inte blivit invigd men vi har fått elbussar, Storbränder i Portugal och USA, orkaner, jordbävningar... och en massa terroristattacker – bland annat i Kabul, dit vårt land inte har några bekymmer att skicka i väg ålderssuppskrivna tonåringar – 90 döda och 463 skadade vid ett av de största attentaten i år – och ytterligare ett attentat för någon dag sedan, ett attentat som bevitnades av en av ungdomarna som för två månader sedan bodde är i Värnamo.

Det har hänt något annat också – något som vi ofta inte ser om vi inte söker efter det, något som vi alla sveps med i utan att egentligen alltid kunna stå tillbaka; Våra tankar och vår världsbild förändras.

Det senaste året har det varit obehagligt tydligt. Mitt i en blomstrande högkonjunktur har vårt land svepts med i samma destruktiva tanquesunami som sveper från USA, Turkiet, Polen, Ungern... med många fler länder... en tanke om att vi måste bygga murar kring våra länder, att globalismen är farlig. Man skapar ett tydligt vi och ett tydligt dom: *Vi svenskar, dom invandrare. Vi högkultur, dom knappt skolgång. Vi logiskt sanna, dom religiöst indoktrinerade.*

Våra rikspolitiker verkar för stunden tävla i att förespråka en så inhumanitär flyktingpolitik man bara kan, och man försöker vända kappan efter en vind man tror drar genom folkmassan. Orden har ändrat valör – och det är inte för inte som man kan dra paralleller till Orwells 1984 och språkministeriet.

Det är som om det drar en slags rädsla genom världen – och vi sveps med i den, sveps med i något vi tycker verka logik och sunt förnuft – men inte är något annat än kallnande hjärtan.

Herodes som vi hörde om i evangelieläsningen är en spännande och ständigt aktuell figur i den här världen. Han är nämligen en person som personifierar vad rädsla kan göra med oss som individer och som folk.

Herodes var kung, tillsatt av de ockuperande romarna. Herodes var aldrig riktigt erkänd av folket eftersom han tillhörde fel släktgren och dessutom allierat sig med fienden Rom. Han kände sig ensam och hotad och gjorde allt för att behålla sin makt.

Nu berättades det för honom att det kommit en annan kung i landet, judarnas kung. Inte undra på att han drog öronen till sig. Tänk om denna nya kung skulle ta över, hota hans position!

När en människa känner sig hotad, osäker, rädd – då händer något inom henne. Hon bygger försvarsmurar kring sig. Hon beväpnar sig. Hennes hjärta kallnar för alla som vill komma nära.

För Herodes blev detta tydligt. Det berättas om honom att han dödade både vänner och släktingar, han lät utföra raider genom landet där människor mördades av politiska skäl. I Matteusevangeliet utför Herodes mord på alla gossar i Betlehem – bara för att han var rädd. Samma rädsla dödar människor i dag. Se alla politiska strider som pågår i världen. Hungersnöden i Sydsudan och Somalia är också politiskt betingad – än dör många barn på grund av vår rädsla och vårt byggande av murar, av s.k. politisk logik, d.v.s. kalla, döende hjärtan.

Det är till denna rädda värld som Jesus föds – Gud kommer till oss som människa så att vi skall kunna se och greppa det ogreppbara. Ett av Jesu mest återkommande ord är: Var inte rädda. Han vet nämligen vad rädslan gör med oss – det är därför han varnar oss för den – och erbjuder en väg bort från den.

Som svar på vår rädsla visar Jesus på Guds rike. Det är i det riket han är kung, d.v.s. den som beskyddar och leder. Guds rike finns inte till på så sätt att vi kan ta på det – det finns istället inom oss, mitt ibland oss. Jesus säger att där två eller tre är samlade i mitt namn är jag mitt ibland dem – där är det. Detta Guds rike erbjuder ett sätt att leva där rädslan inte längre har makt över oss – ett rike där våra hjärtan inte behöver kallna av egocentricitet och där våra hjärnor inte behöver förlamas av pragmatismens kortsiktiga logik. Det är ett rike där

rättfärdigheten skall vara ledstjärna och inte opinionens tillfälliga vindar, ett rike där det levande hjärtat står i centrum eftersom man i hjärtat vet vad det är som i slutändan betyder något. I Guds rike finns inga nationsgränder, inga murar mellan människor, ingen kultur som står över någon annan, ingen människa som är mindre viktig än någon annan. Det är ett rike där vi vet att den minste skall bli den störste och den siste den förste. Därför övar vi oss att i det riket se på varandra på ett annat sätt än resten av världen gör.

Jesu rike var inget rike som i det yttre hotade Herodes men ett rike som hade gett honom ett annat livsperspektiv så att han hade kunnat förvandlas från rädsla till människa. Tänk vad världen hade sett annorlunda ut om alla ”herodesar” hade förvandlats från rädsla till människor. Det går faktiskt - om vi låter oss förvandlas av Guds kärlek.

I Johannesbrevet står det: *Rädsla finns inte i kärleken, utan den fullkomliga kärleken fördriver rädslan, ty rädsla hör samman med straff, och den som är rädd har inte nått kärlekens fullhet. Vi älskar därför att han först älskade oss.*

Jag tror historiens dom över oss och vår rädsla och flyktigpolitik 2017 kommer att vara hård. Just nu arbetar våra myndigheter för fullt med att få ut så många afganska flyktingpojkar så fort som möjligt. Med ovetenskapliga metoder skrivs de upp i ålder; ett år, ett halvår, några månader, allt för att de skall kunna skickas tillbaka till Kabul. Där i Kabul kan alla som är över 18 år överleva, säger man. En hel del av dem vi skickar tillbaka kan vi inte garantera att de är över 18 år. När de kommer tillbaka är de stigmatiserade av familjer eller samhälle och har mycket svårt att komma in i samhället. Många har inga relationer alls i Kabul eftersom de inte ens varit i Afghanistan. Det är något som inte stämmer i vår flyktingpolitik. Den styrs inte av sunt förnuft utan av rädsla. Jag är rädd att den rädslan kommer att döma oss hårt i framtiden, liksom den dömer Herodes och alla hans anhängare genom alla tider.

2018 är ett år då vi kan välja en annan väg. Vi kan – om vi vågar.

Ett gott slut 2017 – och välsignelse och mod över 2018...önskar jag oss alla!